

การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา

A Study of Problems of the Education providing of the Child Development Centers of Sub district Municipality in Nakhon Ratchasima

ปิยาภรณ์ ศรีศศิวงศ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา 2) เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ตามความเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีสภาพทั่วไปแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 213 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการกองการศึกษา หัวหน้าฝ่ายการศึกษานักวิชาการศึกษา จำนวน 44 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 169 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test ค่า F-test One-way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ตามความเห็นของบุคลากรทางการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบุคลากรมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2. ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ตามความเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีสภาพทั่วไปต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) study the levels of problems of the education providing of the child development centers of sub district municipality in Nakhon Ratchasima 2) compare those problems as perceived by the educational personnel who were different in backgrounds. The research samples were 213 educational personnel of local government organization of sub district municipality in Nakhon Ratchasima. They were 44 directors of the education divisions, heads of education affairs, and the academic service officers; and 169

heads of child development centers, teachers, and teacher assistants. The five rating scale questionnaire was used to collect the data. The computer program were used to analyze the data to find Mean, Standard deviation, t-test and F-test One-way ANOVA.

The results were as follows:

1. The problems of the education providing of the child development centers of sub district municipality in Nakhon Ratchasima as perceived by the educational personnel as the whole were in the low level. When considered by each aspect, it was found that the problems of the personnel managing were in the moderate level, but the problems of the promotion of early childhood development networking, buildings and facilities environment and security, participation and supporting from the involved Parts, child development center management, academic matters and activities according to the curriculum were in the low level.

2. The problems of the education providing of the child development center of sub district municipality in Nakhon Ratchasima as perceived by the educational personnel who were different in backgrounds were not different as the whole. But comparing by each aspect, it was found that providing the academic matters and activities on the curriculum, providing the participation and supporting from the involved parts, and providing promotion of early childhood development networking were significantly different at the 0.05 level.

Keyword : problems education providing of the child development center

1. บทนำ

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้ามั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง จะต้องอาศัยทรัพยากรหลายๆ อย่างประกอบกัน ทรัพยากรที่ถือได้ว่าเป็นอันดับแรกของการพัฒนา คือ คน และสิ่งที่จะพัฒนาทรัพยากรคนให้มีคุณภาพได้นั้น คือ การศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมให้คนมีคุณภาพ เห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ที่ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนและยึดหลักให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา และต่อเนื่องมาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ที่มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคนทั้งทางกายใจ สติปัญญา อารมณ์ คุณธรรม จริยธรรม จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสภาวะทางสังคมพบว่า ประชาชนในประเทศได้รับการพัฒนาศักยภาพในทุกช่วงวัย แต่ยังคงมีปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาและสติปัญญาของเด็ก กล่าวคือ เด็กและเยาวชนมีโอกาสด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น แต่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลงจากร้อยละ 39.0 ในปี 2550 เป็นร้อยละ 34.9 ในปี 2553 และกลุ่มวัยเด็กมีพัฒนาการด้านความสามารถทางเชาว์ปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ค่อนข้างต่ำ โดยเด็กอายุ 0-5 ปี ที่มีพัฒนาการสมวัยมีสัดส่วนลดลง จากร้อยละ 72 เหลือเพียงร้อยละ 68 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) การพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี จึงเป็นการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีความสำคัญ เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยเริ่มต้นแห่งการเรียนรู้ มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมรอบตัว การพัฒนาเด็กในช่วงนี้เป็นช่วงเวลาสำคัญของการพัฒนาทางสมอง ระบบประสาทและเซลล์สมอง ซึ่งจะเจริญเติบโตประมาณร้อยละ 70-80 ของผู้ใหญ่และเป็นช่วงที่มีอัตราการเจริญเติบโตในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม

และสติปัญญา การให้การอบรมเลี้ยงดู การเสริมสร้างพัฒนาการทุกด้านจะสามารถเจริญเติบโตอย่างเต็มศักยภาพได้ในช่วงวัยนี้

จากพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 50 เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล (6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในมาตรา 16 (9) ให้เทศบาลเมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการศึกษาอบรม จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวส่งผลให้ในปี พ.ศ. 2545 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันได้แก่ เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย และเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทนสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ส่วนราชการอื่นที่ได้จัดตั้งมาก่อนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ซึ่งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ได้รับถ่ายโอนมาและที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเองในภายหลังนี้ ใช้ชื่อว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยทำหน้าที่เป็นสถานศึกษาที่ให้การศึกษแก่เด็กเล็กในช่วงอายุระหว่าง 3-5 ปี จัดการศึกษาในลักษณะของการอบรม เลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ปลูกฝังศีลธรรม วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงาม ภูมิปัญญาไทย จากการศึกษาเกี่ยวกับสภาวะการศึกษาไทย ปี 2549-2550 พบว่า ปัญหาด้านการบริหารจัดการศึกษายังไม่มีความตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กเล็กอย่างมีคุณภาพ เช่น ครู/พี่เลี้ยงที่สอนระดับปฐมวัยส่วนใหญ่มักใช้ครูที่มีคุณวุฒิต่ำ ไม่ได้จบการศึกษาและหรือได้รับการฝึกอบรม การจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเท่าที่ควร และจากการประเมินสถานการณ์และทดสอบพัฒนาอย่างคัดกรองในเด็กปฐมวัย อายุ 0-5 ปี ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า เด็กมีแนวโน้มพัฒนาการล่าช้าในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและจริยธรรม ปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในรูปแบบศูนย์เด็กเล็กขาดคุณภาพในเรื่องวิธีการเรียนรู้ของเด็ก จิตวิทยาและพัฒนาการของเด็ก การเรียนการสอนขาดความเข้าใจปรัชญาพื้นฐานบนการเรียนรู้ของเด็ก การเตรียมบุคลากรขาดการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ รวมทั้งขาดการกำกับดูแลคุณภาพมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่รับผิดชอบ 32 อำเภอ 289 ตำบล มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 334 แห่ง ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 4 แห่ง เทศบาลตำบล 85 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 243 แห่ง โดยมีเทศบาลตำบลที่ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 84 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 144 แห่ง ด้วยความแตกต่างหลากหลายทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารงาน เช่น ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษายังคงมีเป็นปัญหาให้การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดคุณภาพ จากการสุ่มตรวจศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อประเมินรับรองมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กนอกระบบของศูนย์อนามัยที่ 5 นครราชสีมา ในปี 2555 จำนวน 27 แห่ง พบว่ามีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผ่านเกณฑ์ประเมินมาตรฐานเพียง 9 แห่ง ปัญหาที่พบ คือ ครูผู้ดูแลเด็กยังขาดองค์ความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ พัฒนาการและอนามัยสิ่งแวดล้อม นักวิชาการศึกษาที่รับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาจากสาขาวิชาชีพขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน จึงไม่สามารถให้คำแนะนำหรือเป็นที่เลี้ยงที่ดีให้กับครูผู้ดูแลเด็กได้ (ศูนย์อนามัยที่ 5 นครราชสีมา, 2555)

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำหรับเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำข้อมูลไปวางแผน ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา

2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ตามความเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีสภาพทั่วไปแตกต่างกัน

3. สมมติฐานการวิจัย

ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ตามความเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีสภาพทั่วไปต่างกัน มีความแตกต่างกัน

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่ศึกษาบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา มีขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปี พ.ศ. 2557 ได้แก่ บุคลากรฝ่ายส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา จำนวน 85 คน และบุคลากรฝ่ายปฏิบัติ จำนวน 390 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 475 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 213 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545) และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งตามแต่ละอำเภอที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามประเภทบุคลากรโดยใช้สัดส่วนของประชากรแต่ละกลุ่ม ได้บุคลากรฝ่ายส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา จำนวน 44 คน และบุคลากรฝ่ายปฏิบัติ จำนวน 169 คน

ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรอิสระ คือ สภาพทั่วไปของบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และขนาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ปฏิบัติงาน ตัวแปรตาม คือ ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

5. วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนนี้

5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงและพัฒนาจากแบบสอบถามของ อภิญา ตีระชาติ (2556) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของบุคลากรทางการศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการซึ่งประกอบไปด้วย ตำแหน่งหน้าที่ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และขนาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาการ

จัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา มีเนื้อหาประเด็นปัญหา การดำเนินงานตามมาตรฐานทั้ง 6 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยเป็นแบบสอบถาม อาศัยเทคนิคของลิเคิร์ต (Likert Scale) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยนำเสนอแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านเนื้อหา สำนวนภาษา และ รายละเอียดอื่นๆ ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า ความเชื่อมั่นโดยรวม 0.960

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งสำเนาหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมแบบสอบถามไปยัง เทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างผ่านผู้รับเอกสารประจำอำเภอและทางไปรษณีย์ เพื่อขอ ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งประสานงาน ทางโทรศัพท์ ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 213 ฉบับ และได้รับกลับคืนมา จำนวน 169 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 79.34

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อแจกแจง คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test ค่า F-test One-way ANOVA และกรณีพบความ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's Method)

6. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ตามความเห็นของบุคลากรทางการศึกษา สรุปผลการวิจัย

6.1 ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ตามความเห็นของบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหา ในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับน้อยรวม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ส่วนด้านที่เหลือ 1 ด้าน คือ ด้านบุคลากร มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

6.2 ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ตามความเห็นของบุคลากรทางการศึกษาฝ่ายส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษากับฝ่ายปฏิบัติ โดยภาพรวมและราย ด้านไม่แตกต่างกัน

6.3 ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ตามความเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่างกัน โดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

6.4 ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ตามความเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รวม 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบความแตกต่างด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยบุคลากรทางการศึกษามีความเห็นว่าการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางมีปัญหามากกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็กและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดใหญ่ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยบุคลากรทางการศึกษามีความเห็นว่าการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางมีปัญหามากกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็กและด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยบุคลากรทางการศึกษามีความเห็นว่าการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางมีปัญหามากกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก

7. อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ตามความเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายผลดังนี้

7.1 ปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ตามความเห็นของบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนสามารถปฏิบัติได้

7.1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรมีข้อจำกัด เช่น ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม การให้ทุนการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การจัดสรรงบประมาณด้านบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานการเรียนการสอน ไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อจำกัดด้านงบประมาณค่าใช้จ่ายในการบริหารงานบุคคล ต้องไม่เกินร้อยละ 40 ของงบประมาณที่ตั้งไว้ในแต่ละปี ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะได้รับการจัดสรรงบประมาณในการบริหารงานไม่เท่ากัน บริบทในท้องถิ่นของแต่ละแห่งแตกต่างกัน และยังคงให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ บุญมี (2556) ที่ได้ศึกษาการปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านการบริหารจัดการมีปัญหอยู่ในระดับน้อย

7.1.2 ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กไม่ได้รับการนิเทศการศึกษา เพื่อรับความช่วยเหลือรับคำปรึกษาแนะนำทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การจัดสรรอัตรากำลังผู้ดูแลเด็กไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูผู้ดูแลขาดการประสานขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการ ขาดการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาจากสหวิชาชีพขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน ไม่สามารถให้คำแนะนำให้กับครูผู้ดูแลเด็กได้อย่างครอบคลุม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้ศึกษาการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังมีปัญหาด้านการขาดแคลนหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร การผลิตสื่อการ

จัดการเรียนการสอน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจด้านวิชาการ ขาดแคลนงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ ยังมีความล่าช้า ไม่เป็นธรรมและไม่ตรงกับความต้องการ มีระเบียบและเงื่อนไขการใช้งบประมาณมากเกินไป และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ จิตติรัตน์ แห้งบุตตา (2554) ที่ได้ศึกษาการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านบุคลากร มีปัญหาอยู่ในระดับปาน กลาง

7.1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมซ่อมแซมป้องกันอุบัติเหตุไม่ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ไม่ต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ จำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ยังไม่เห็นความสำคัญของการฝึกซ้อมแผนป้องกันภัย แต่จะมุ่งเน้นในการจัดสถานที่ให้สะอาด ปลอดภัย เน้นการ ป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้เหมาะสมสำหรับ การเรียนรู้ของเด็ก สำหรับการก่อสร้างหรือต่อเติมห้องเรียน อาคารเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้น จะต้องเป็นไป ตามขั้นตอนของการตั้งงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งใช้ระยะเวลานานอย่างน้อยหนึ่งปี สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ยุภา บัวสะอาด (2553) ที่ได้ศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

7.1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดทำการศึกษาในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาแก้ไขการเรียนรู้ของเด็กไม่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย สูงสุด รองลงมาคือ การจัดหลักสูตรไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากบุคลากรฝ่าย ปฏิบัติและฝ่ายส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขาดทักษะความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย ในชั้นเรียน จึงไม่สามารถนำกระบวนการงานวิจัยในชั้นเรียนมาแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ของเด็กได้ ขาดการสำรวจ ความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น ขาดการศึกษาเอกสารท้องถิ่นหรืองานวิจัยมาประกอบเป็นข้อมูลใน การพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ บุญมี (2556) ที่ได้ศึกษาการบริหารงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา การบริหารงานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

7.1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภายนอก ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การประชุมและร่วมกิจกรรม กับชุมชนไม่ได้ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ผู้นำทางศาสนา ผู้แทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชุมชน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก ทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ ดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่อาจเป็นเพราะคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บางแห่งรวมทั้งชุมชน ยังเห็นว่าการจัดการศึกษาเป็นเรื่องของหน่วยงานต้นสังกัด ชุมชนไม่จำเป็นต้องเข้ามามีส่วน ร่วม ทั้งนี้ การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานภายนอก มีหลายลักษณะ เช่น การประชุมผู้ปกครอง การเสนอความคิดเห็นและความต้องการต่อที่ประชุม การเข้าร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมสนับสนุนงบประมาณ

ร่วมดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสรดา จิตรฉาย (2555) ที่ได้ศึกษาการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

7.1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การปฏิบัติงานด้านเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยขาดการวางแผนการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยขาดความเข้มแข็ง ไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ยังขาดการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายที่ชัดเจนทั้งในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่น การดำเนินการที่เป็นอยู่มีเพียงแต่การตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระดับจังหวัด แต่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมผลักดันให้เกิดการสร้างเครือข่ายที่อย่างจริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ บุญมี (2556) ที่ได้ศึกษาการปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

7.2 เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ฝ่ายส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษากับฝ่ายปฏิบัติ มีความเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากฝ่ายส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษากับฝ่ายปฏิบัติมีการปฏิบัติงานร่วมกัน รับทราบสภาพ และปัญหาการดำเนินงานเช่นเดียวกัน จึงมีความเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา ตรีชาติ (2556) การศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และตามองค์กรต้นสังกัดโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

7.3 เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากบุคลากรที่มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา และบุคลากรฝ่ายปฏิบัติได้รับทราบบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง ต่างมุ่งเน้นให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณภาพ มีศักยภาพในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กเล็ก ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด จึงมีความเห็นไม่แตกต่างกัน

7.4 เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ปฏิบัติงาน มีความเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รวม 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยบุคลากรทางการศึกษามีความเห็นว่าการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลาง มีปัญหามากกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็กและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดใหญ่ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยบุคลากรทางการศึกษามีความเห็นว่าการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางมีปัญหามากกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก และด้านส่งเสริมเครือข่ายการ

พัฒนาเด็กปฐมวัย โดยบุคลากรทางการศึกษามีความเห็นว่าการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางมีปัญหามากกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลาง ได้รับทรัพยากรสำหรับส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาอย่างไม่เพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ บุคลากร หรือสื่อการเรียนการสอน จึงเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุก ภาคส่วน ความร่วมมือของเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มากกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็กและขนาดใหญ่ จึงมีความเห็นแตกต่างกัน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

8.1.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทางการศึกษาได้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจทางวิชาการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างสม่ำเสมอ

8.1.2 กำหนดกรอบอัตรากำลังและงบประมาณด้านบุคลากร เพื่อปฏิบัติงานการเรียนการสอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับภาระงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8.1.3 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือการพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกระดับ ไปตั้งแต่ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา

8.2.2 ควรศึกษาความพร้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการบริหารจัดการรายได้และค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

8.2.3 ควรศึกษาปัญหาการพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

รายการอ้างอิง

- จิตติรัตน์ แห่ยมบุคดา. (2554). การบริหารการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์
- ประเสริฐ บุญมี. (2556). ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา www.sci.rumui.ac.th/grad23ra.pdf. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2556
- ยุภา บัวสะอาด. (2553). ปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนและบุคลากรในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

- ศูนย์อนามัยที่ 5 นครราชสีมา. (2555). รายงานประจำปี 2555 ศูนย์อนามัยที่ 5 นครราชสีมา. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : [http : www.hpc5.anamai.go.th](http://www.hpc5.anamai.go.th) สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2556
- โสธรา จิตรฉาย. (2555). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.
พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : [http : www.nesdb.go.th](http://www.nesdb.go.th) สืบค้นเมื่อวันที่ 10
กรกฎาคม 2556
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายส่งเสริมการจัด
การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด
- _____. (2550). สภาวะการศึกษาไทย ปี 2549/2550 “การแก้ไขปัญหาและการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็น
ระบบองค์รวม”. กรุงเทพฯ : วิ.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น
- อภิญา ตีระชาติ. (2556). การศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด
นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล